

De energietoeslag kan gemeenten miljoenen kosten!

In de MvT van het wetsvoorstel tot wijziging van de Participatiewet in verband met het eenmalig categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen, zijn de volgende passage opgenomen:

“Uit het onderzoek is gebleken dat de Participatiewet de mogelijkheid biedt om huishoudens met een sterk gestegen energierekening via de individuele bijzondere bijstand financieel tegemoet te komen.”
(p 3)

“De regering is van oordeel dat bij de huidige onverwachte en ongekend sterke stijging van de energieprijzen, zoals aangegeven in de inleiding, sprake is van extra kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden. Zonder de grenzen van een redelijke wetsuitleg te buiten te gaan wordt bijzondere bijstandsverlening in verband met de huidige onverwachte en ongekend sterk gestegen energieprijzen dan ook toelaatbaar geacht. Dit geldt zowel voor de individuele bijzondere bijstand als voor de categoriale bijzondere bijstand.” (p 4)

De stelling wordt gebaseerd op een onderzoek zonder bronvermelding en is naar mijn opvatting niet correct. Om in aanmerking te komen voor individuele bijzondere bijstand moet er sprake zijn van “... uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan.....” (zie art 35 lid 1 PW).

Uit jurisprudentie blijkt dat het enkel stijgen van algemene kosten, zoals in casu het geval, niet leidt tot bijzondere omstandigheden in het individuele geval (zie bijv CRvB 08-11-2005:AU6266). Dit betekent dat de prijsstijging van de energielasten niet leidt tot een afdwingbaar recht op individuele bijzondere bijstand.

Mocht de wetgever van mening zijn dat voor de stijging van de energielasten wel individuele bijzondere bijstand moet worden verstrekt (zoals valt af te leiden uit o.a. de MvT, de handreiking van Stimulansz en Gemeentenuws van SZW 2022-2), dan ontstaat er voor de meerkosten van de energielasten een afdwingbaar recht op bijstand.

Stel dat de energienota stijgt van € 200 naar € 400 per maand, dan is er op jaarbasis sprake van € 2400 aan meerkosten. Als hier de eenmalige vergoeding van € 800 op in mindering wordt gebracht dan blijft er nog € 1600 over. Als in een gemeente met 40.000 inwoners 2.000 inwoners voldoen aan de criteria dan kan dit de gemeente rond de 3,2 miljoen euro gaan kosten. In een grotere gemeente kan het om 10.000 inwoners gaan en kunnen de kosten oplopen tot 16 miljoen. Daar waar de verstrekking van de € 800 wel wordt gedekt door het Rijk, is de compensatie voor deze extra uitgaven ten laste van de bijzondere bijstand nog niet geregeld door het Rijk.

Een dergelijke opvatting kan de gemeenten dus miljoenen gaan kosten. Ook in het advies van de Raad van State wordt reeds gewaarschuwd voor de financiële risico's voor gemeenten.

Willy Heesen

Juridisch adviseur, auteur en docent PW